

7/5008

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2008/495323
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Çetin
Soysal

ÇOK İVEDİ
19 Kasım 2008

TBMM BAŞKANLIĞINA

İlgi: 06.05.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8677 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Sayın Çetin Soysal'ın 7/5008 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

ALİ BABACAN
Dışişleri Bakanı

Ek: 2 sayfa.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ÇETİN SOYSAL'IN 7/5008 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR

6 Eylül 2008'de, Ermenistan'ın başkenti Erivan'da oynanacak Türkiye-Ermenistan futbol maçına Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün gitme kararı aldığı açıklanmıştır.

Türkiye ile Ermenistan arasında olumlu bir diyalogun başlatılması için taraflar arasındaki sorunların çözümü yolunda atılmış adımların olması gerekmektedir. Oysa Türkiye ile diplomatik ilişkileri kesik olan, Türkiye'nin toprak bütünlüğünü kabul etmeyen ve ulusal sınırlarımızı tanımayan Ermenistan bu konularda herhangi bir adım atmamıştır. Ayrıca Türkiye'ye karşı soykırım iddiasını, Ermenistan dünyada tüm olanakları ile desteklemeye devam etmekte, Azerbaycan topraklarındaki fiili işgalini de sürdürmektedir.

Ermenistan ile bu sorunlar konusunda bir çözüm bulunmamışken ilişkilerin normalleşmesi mümkün değildir. Sportif amaçlı olduğu iddia edilen bu ziyaretten umulan faydanın ne olduğunu anlayabilmek mümkün değildir.

Siyasi bir gelişme olmaksızın uluslararası ilişkilerin bir oldu bitti içinde yürütülmesi ciddi bir yaklaşım değildir. Elbette Ermenistan ile insani düzeydeki ilişkilerde var olan olumlu havanın siyasi ilişkilere de hâkim olması herkesi memnun edecek bir gelişme olacaktır. Ancak var olan sorunların çözümü konusunda Ermenistan'ın somut tek bir adım atmamış olması dikkatle değerlendirilmelidir. Türkiye gibi büyük bir ülkenin sürekli ödün veren bir ülke konumuna getirilmesi ile sorunların çözülmesi mümkün değildir.

Bu çerçevede;

1. Ermenistan'a karşı yürütülen politikalarda bir değişiklik mi yapılmıştır?
2. İki ülkenin ilişkilerinin iyileştirilmesi için kamuoyu ile paylaşılmayan girişimlerde bulunulmuş mudur?
3. Hükümetiniz tarafından Sn. Cumhurbaşkanı'na Ermenistan ziyareti ile ilgili olarak Dışişleri'nde izlenen politika açısından görüş bildirilmiş midir?
4. Cumhurbaşkanı Sn. Abdullah Gül'ün gitme kararını almadan önce Dışişleri Müsteşarı ile görüştüğü ifade edilmiştir. Dışişleri Müsteşarı Ermenistan'daki ön ziyaretinde ne tip görüşmeler yapmış ve hangi konularda teminatlar almıştır? Hangi konularda temaslar kurulmuştur?
5. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün sadece stada giderek maçı izleyeceği açıklanırken şimdi Sarkisyan ile öğle yemeğinde buluşacağı ifade edilmektedir. Bu haliyle ziyaret siyasi bir ziyarete dönüşmüş olmayacak mıdır? Bu siyasi ziyaretin Türkiye'ye dış politika açısından nasıl bir katkısı olacaktır?

CEVAP

Güney Kafkasya'da güvenlik ve istikrarın temini ülkemizin dış politika öncelikleri arasında yer almaktadır. SSCB'nin dağılması sonrasında bu bölgeye miras kalan ve 17 yıldır çözilemeyen ihtilaflar, bölgede barış ve güvenliğin tesisinin önündeki en önemli engeli teşkil etmektedir. Ülkemiz, bu ihtilafların barışçı yollardan çözülmesi ve bölgede devam eden çatışmaların, yerini bölge ülkeleri arasında karşılıklı güven ve işbirliğine dayalı bir ortama bırakması için, sözkonusu ülkeler arasındaki siyasi diyalogun güçlendirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Ahiren ülkemiz tarafından gündeme getirilen Kafkasya İstikrar ve İşbirliği Platformu önerisi de esasen bu anlayışa dayanmaktadır.

Bölgede siyasi diyalogun tesisi için öncelikle Ermenistan'ın bilinen tutumunun değişmesi ve iki ülke arasındaki mevcut sorunların ortadan kaldırılması gerektiği açıktır. Ermenistan'da 19 Şubat 2008'de yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerini takiben, Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Başbakanımız ile birlikte tarafımdan, Ermenistan'da yönetime gelen muhataplarımıza bu anlayışımızı yansıtan tebrik mesajları gönderilmiştir. Cumhurbaşkanı Sarkisyan ve diğer Ermeni yetkililerinden alınan cevabi mesajların da benzer sıcak üslubu taşıması ve yeni Ermenistan yönetiminin diyaloga açık olduğu mesajını içermesi, yeni döneme ilişkin iyimserliğe yol açmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın, Ermenistan Cumhurbaşkanı Sarkisyan'ın davetine icabetle 6 Eylül 2008 tarihinde Ermenistan'ı ziyareti bu koşullar altında gerçekleşmiştir. Sözkonusu ziyaret, bir ilk olması dolayısıyla, taraflar arasındaki buzları eritmeyi ve bir güven ortamının tesisini kolaylaştıracak koşulları oluşturmayı amaçlamıştır. Yapıcı bir atmosferde geçen görüşmelerde, iki ülke arasındaki sorunların çözümüne yönelik ayrıntılı müzakerelere girilmemiştir.

Bilindiği üzere, Sayın Cumhurbaşkanımız, Erivan'ı ziyaretinin hemen ardından 10 Eylül 2008 günü Azerbaycan'ı da ziyaret ederek, Erivan'daki temasları hakkında Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e ilk elden bilgi vermiştir. Sayın Cumhurbaşkanımızın Ermenistan ziyareti, Cumhurbaşkanı Aliyev tarafından, doğru bir zamanlamayla gerçekleştirilen olumlu bir adım olarak nitelendirilmiştir.

Nitekim ziyaretin oluşturduğu olumlu ortamın bir sonucu olarak, BM Genel Kurul görüşmeleri vesilesiyle bulunduğum New York'ta Ermenistan ve Azerbaycan Dışişleri Bakanlarıyla üçlü formatta bir toplantı yapılmıştır. Sözkonusu görüşme, bölgemizde meydana gelen son gelişmeler de dâhil olmak üzere, geniş bir yelpazede çeşitli konuların ele alınmasına fırsat vermiştir. Sözkonusu üçlü görüşmeler sürecinin sürdürülmesi, gerek Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesine gerek Yukarı Karabağ sorununun çözümü sürecine katkıda bulunacaktır.

Diğer taraftan, ülkemizin Yukarı Karabağ sorununun çözümü konusunda bilinen tutumunda herhangi bir değişiklik olmamıştır. Bu durum, Azerbaycan ve Ermenistan makamları nezdinde tarafımızdan her vesileyle ve şüpheyi yer bırakmayacak şekilde dile getirilmektedir.